

Gränsfrågan

Ärade presidentkandidater, här kommer några råd i anslutning till en fråga som redan har väckt debatt, nämligen gränsfrågan. Såsom känt krävde riksdagens talman Riitta Uosukainen i sina schvungiga memoarer att Karelen bör återbördas. Talmannen har sedermera fått äta upp sina ord, men visst är det troligt att gränsfrågan dyker upp innan vi fått en ny president. I synnerhet med kännedom av kandidaternas charmerande sätt att "chatta" om något så enkelt som säkerhetspolitik.

Borde vi helt friskt ta björnen i nacken och kräva Karelen tillbaka? Ett kort svar på frågan är "Icke sa Nicke". Den kärva sanningen är att Finland förlorade både vinter- och fortsättningskriget. Sovjetunionens undergång har inte rubbat detta faktum, trots att motsatta åsikter tycks figurera i offentligheten. I freden i Paris 1947 fastslogs en östgräns, som bestyrktes varje gång VSB-fördraget förlängdes och som är klart stadfäst i det sedan 1992 giltiga finsk-ryska fördraget om gott grannskap och samarbete.

Det är ingen slump att den nuvarande östgränsen i Karelen följer grovt taget samma linje som den som ritades i freden i Nystad 1721. Sjuttonhundratalets limex dikterades i hög grad av att Ryssland ville skydda sin nya huvudstad S:t Petersburg. Samma motiv fanns i bakgrunden då man senast enades om gränsen 1947. De som drömmer om att få tillbaka Viborg och även andra delar av Karelen förefaller att aktivt glömma detta.

Ändå finns miljonstaden S:t Petersburg fortfarande på kartan, liksom regionens säkerhetsintressen. Ifall Finlands militära styrkor i framtiden omvandlas till en del av EU:s gemensamma försvarsmakt, vilket jag anser vara mycket troligt, kan till och med den nuvarande gränslinjen upplevas som hotfullt nära ur petersburgsk synvinkel.

Om dessa sakliga argument inte räcker till rekommenderar jag följande tankelek. Låt oss säga att någon alert reporter frågar om ni som president ämnar kräva att man återupprättar Dorpatfredens gräns från 1920, som löpte futtiga 30 kilometer från Nevastaden. Fråga då varför vi borde nöja oss med just den gränsen. Vi känner ju till flera andra gränslinjer i Finlands historia, som enligt samma logik kunde komma ifråga.

Hur vore det t.ex. med den som drogs upp i Fredrikshamn 1809? Fördelen med denna demarkationslinje var att Gamla Finland, d.v.s. uttryckligen Viborg och Karelska näset, tre år senare kunde anslutas till Storfurstendömet Finland. Nackdelen är att vårt land samtidigt borde anslutas till det ryska imperiet, vilket nuförtiden inte känns riktigt lockande.

Om vi i stället valde de rāmärken som utstakades i freden i Stolbova 1617? Då skulle ju hela Karelen med Ingermanland och S:t Petersburg kamma hem. Visst, men glöm inte att i så fall bör också hela Finland på nytt införlivas med Sverige.

Mest konsekvent vore egentligen att återställa den första östgränsen, den som Sverige och Novgorod enades om i Nöteborg 1323. Viborg och västra hälften av Karelska näset skulle återanslutas till kungariket! Tyvärr ändrar gränsen i Bottenviken i norr, vilket ju är aningen sorgligt, eftersom mången av oss trots allt gillar både Lappland och Savolax.

Om publiken gäspar kan ni i stället kasta fram några fräscha framtidsvisioner. Det mest hisnande, men ingalunda minst troliga scenariot är att Rysslands sönderfall accelererar, vilket kan utmynna i att dess västra delar inom låt oss säga 10–20 år frivilligt ansluter sig till Europeiska unionen, som då redan torde vara en välfungerande supermakt. Detta måtte väl vara en slutlig lösning på gränsfrågan. S:t Petersburg och hela Karelen, ja, varför inte också Kolahalvön, skulle härigenom smälta in i samma stora statsunion som Finland.

Bästa presidentkandidater, minns att endast en av er blir vald till silkesbandklippare. Resten av er kan i stället försöka bli borgmästare i S:t Petersburg!

Henrik Meinander, Hufvudstadsbladet (HBL) 5.12.1999